

Vrouwen en onderwijs

>> Samenstelling: Carine Tavernier

In deze rubriek vind je didactisch, roldoorbrekend materiaal bestemd voor alle onderwijsniveaus en het vormingswerk. De boeken en de lespakketten zijn voorzien van een korte beschrijving

Alle vermelde publicaties kan je raadplegen in het documentatiecentrum RoSa

Boeken

Booy Cocky (e.a.)

Trendanalyse: gender in het bèta/technisch hoger onderwijs
Amsterdam: VHTO, 2011. - 72 p.
ISBN 978-9-072-91200-8

Het VHTO, Landelijk expertisebureau meisjes/vrouwen en bèta/techniek heeft sinds zijn ontstaan in 1980 ervaring en kennis opgebouwd over de participatie van meisjes en vrouwen in wetenschap en techniek. Hun kennis kwam vooral het secundair onderwijs ten goede. In de periode 2005-2011, heeft het VHTO ook activiteiten voor het hoger onderwijs ontwikkeld. In deze trendanalyse wordt een stand van zaken opgemaakt inzake de deelname van meisjes aan technische en wetenschappelijke studierichtingen in het hoger onderwijs. Wat is er al bereikt en wat is er nodig om in de toekomst de genderbalans in deze opleidingen in evenwicht te brengen?

> gender/ universiteiten/ hoger onderwijs/ bètawetenschappen/ exacte wetenschappen/ technologie/ studiekeuze/ meisjes/ Nederland/ cijfermateriaal
DIII3g/0044

Bouchard Danielle

A community of disagreement: feminism in the university
New York: Peter Lang, 2012. – 180 p.
ISBN 978-1-4331-1730

Feminisme in de academische wereld is het centrale thema in deze publicatie. Wat is de plaats en de invloed van het feministische gedachtegoed aan de universiteit? Moet het zich inbedden in de structuren van de universiteit of zich ertegen verzetten? Een uitspraak van Wendy Brown in 1997 over 'the impossibility of women's studies' gaf het startschot tot een discussie over vrouwenstudies en academisch feminisme. In deze bundel komen verschillende meningen aan bod die zoals de auteur het omschrijft 'a community of disagreement' vormen.

> universiteiten/ vrouwenstudies/ feminisme/ theorieën
FII p/0646

Bowl Marion (e.a.)

Gender, masculinities and lifelong learning

London: Routledge, 2012. – 190 p.
ISBN 978-0-415-66759-3

Er is al heel wat inkt gevloeid over de verschillen in schoolprestaties tussen jongens en meisjes en de leerachterstand van jongens. Sommige onderzoekers nuanceren dan weer deze theorieën. In dit boek gaat het over het volwassenenonderwijs. Onderzoekers focussen hier meer op verschillen in participatie dan in prestatie. Verschillen die niet alleen door sekse, maar ook door sociale klasse, leeftijd en etniciteit mee bepaald worden. In het hier gepresenteerde onderzoek staat de participatie van mannen in het volwassenenonderwijs centraal.

> volwasseneneducatie/ gender/ mannelijkheid/ theorieën/ participatie/ man-vrouwverschillen/ onderzoek/ jongens/ gescheiden onderwijs/ Canada/ Nieuw-zeeland/ Verenigd Koninkrijk/ Australië
DIII3a/0066

Bucx Freek, Van der San Femke m.m.v. Charlotte Jalvingh

Anders in de klas: evaluatie van de pilot: sociale veiligheid LHBT-jongeren op school

Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2014. – 152 p.
ISBN 978-90-377-0703-8

In 2012 zijn in Nederland de kerndoelen op vlak van seksualiteit en seksuele diversiteit aangepast. Bedoeling is om op school de aandacht voor dit thema te bevorderen en de sociale veiligheid van holebi-en transjongeren te verbeteren. Meteen koppelde de Nederlandse overheid een pilootproject 'sociale veiligheid LHBT-jongeren op school' hier aan vast. Het project liep van 2012 tot 2014 en werd uitgevoerd in de laatste twee jaren van het basisonderwijs en de eerste twee jaren van het secundair onderwijs.

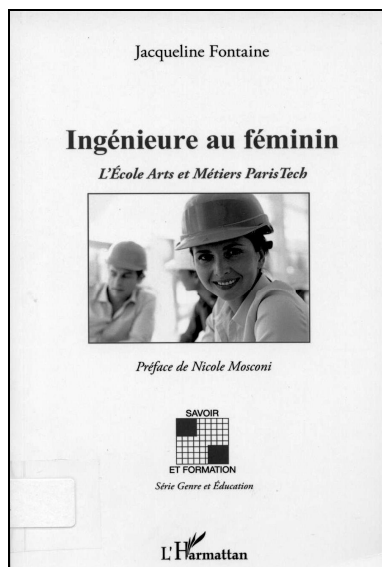
In dit rapport wordt het project geëvalueerd.

> onderwijs/ holebi/ sociale veiligheid/ transgender/ basisonderwijs/ secundair onderwijs/ onderzoek/ seksuele vorming/ attituden/ Nederland
DII 3d/0031

Fontaine Jacqueline

Ingénieure au féminin: l'école arts et métiers Paris Tech

Paris: L'Harmattan, 2014. – 226 p.
ISBN 978-2-343-02922-1

Waarom zijn er nog altijd zo weinig meisjes die kiezen voor het beroep van ingenieur? En waarom zijn er zo weinig die kiezen voor een opleiding aan de befaamde L'École Arts et Métiers Paris Tech? Dit hoger instituut, opgericht tijdens de Verlichting en bedoeld om gekwalificeerde arbeiders te vormen, evolueerde dankzij zijn kwaliteitsvol en toekomstgericht onderwijs tot een van de 'grandes écoles' in Frankrijk. Ondanks zijn groeiende reputatie is de toename van meisjes in vergelijking met andere grandes écoles niet groot. De auteur meent dat een deel van het antwoord te vinden is in zijn verleden en tradities met zijn eigen rituelen en taalgebruik. Een combinatie van *ouvrier*, *technique*, *mécanique*, *fraternité* en *virilité* die meisjes niet bepaald aanspreekt.

> universiteiten/ onderwijs/ ingenieurs/ meisjes/ gender/ studiekeuze/ wetenschap/ technologie/ Industriële Revolutie/ Frankrijk/ historisch
DIII3m/0014

Fuller Carol

Sociology, gender and educational aspirations: girls and their ambitions
London: Continuum, 2011. – 201 p.
ISBN 978-1-4411-5207-7

Het behalen van een diploma is in deze maatschappij een belangrijk toegangsticket tot kwaliteitsvolle jobs op de arbeidsmarkt. In Groot-Brittannië wil de overheid daarom een beleid uitstippelen dat studenten uit onder meer de arbeidersklasse aanmoedigt om hoger onderwijs te volgen. Welke factoren zijn van invloed bij een keuze voor hoger onderwijs? Hoe zit het bijvoorbeeld met de ambitie en aspiraties van meisjes uit die arbeidersklasse? Hierop probeert dit boek een antwoord te formuleren aan de hand van een onderzoek bij drie groepen meisjes met een arbeidersachtergrond.

> onderwijs/ gender/ secundair onderwijs/ ambitie/ meisjes/ sociale klasse/ attituden/ Verenigd Koninkrijk/ onderzoek
DII 3a/0304

Godrie-Van Gils Gerda

Vrouwelijke vorming tussen Martha en Maria: katholiek huishoudsonderwijs in Noord-Brabant, 1919-1968
Tilburg: Stichting Zuidelijk Historisch Contact Tilburg, 2008. – 226 p.
ISBN 978-90-70641-84-9

Het onderwerp van deze publicatie is de geschiedenis van het katholiek huishoudsonderwijs in Noord-Brabant, Nederland. Een onderwijs dat de meisjes moest vormen tot een 'goede moeder en echtgenote'. Waar in het begin van de 20^e eeuw de nadruk nog lag op zorgende en praktische vakken zoals koken en wassen, kwam geleidelijk ook meer aandacht voor de algemene vorming van meisjes. Een evolutie die in de jaren vijftig mogelijk werd door de vervanging

van religieuze leerkrachten door leken-leerkrachten. De jaren zestig met haar aandacht voor meer geestelijke ontwikkeling en persoonlijke ontplooiing van meisjes zorgde voor een daling van het leerlingenaantal. Vanaf 1960 kozen meer meisjes voor gewoon middelbaar en hoger onderwijs.

> onderwijs/ huishoudonderwijs/ katholicisme/ vrouwenbeweging/ emancipatie/ socialisatie/ sekserollen/ vrouwbeelden/ religieuzen/ Nederland/ 20^e eeuw DIII3m/0015

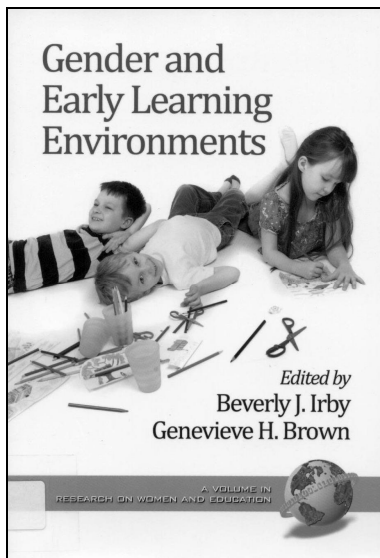

**Irby Beverly,
Brown Genevieve H. (eds.)**
Gender and early learning environments
Charlotte: Information Age Publishing, 2011. – 183 p.
ISBN 978-1-61735-327-7

Kinderen leren op school niet alleen wat in het officiële leerplan staat, maar krijgen ook allerlei boodschappen mee van wat het betekent om een meisje of een jongen te zijn in deze maatschappij. De normen en waarden die de school en leraren aan kinderen meegeven, bepalen mee hun genderidentiteit. Wanneer leerkrachten geloven in aangeboren verschillen tussen jongens en meisjes vertalen ze dat bewust of onbewust in hun gedrag naar de kinderen. Zij pikken deze signalen al van heel jonge leeftijd op. Het is volgens de auteurs dan ook van belang om de vroege leeromgeving van kinderen zo gevarieerd mogelijk te maken

zodat meisjes en jongens zich optimaal kunnen ontwikkelen. Hoe een en ander in de concrete klaspraktijk eruit ziet, wordt in deze publicatie beschreven.

> onderwijs/ gender/ basisonderwijs/ man-vrouwverschillen/ spelgedrag/ socialisatie/ jongens/ meisjes/ stereotypering/ leerprocessen/ taalgebruik/ leraren/ transgender/ Verenigde Staten/ Zuid-Afrika/ onderzoek DII 4a/0047

Kamm Josephine
How different from us: a biography of Miss Buss & Miss Beale
Abingdon: Routledge, 2012. – 272 p.
ISBN 978-1-138-00645-4

In deze biografie maken we kennis met Frances Mary Buss en Dorothea Beale, twee pioniers en voorstanders van onderwijs aan meisjes in Groot-Brittannië. Aan het begin van de 19e eeuw had je in Engeland geen kwaliteitsvol onderwijs voor meisjes. Meisjes uit de hogere klasse kregen in het beste geval iets mee via het thuisonderwijs dat aan hun broers werd gegeven. Meisjes uit de arbeidersklasse moesten zich behelpen met zogenaamde dagscholen en meisjes uit de meer gegoede klasse kregen eerder een oppervlakkige vorming. Tegen het midden van de 19^e eeuw verbeterde de situatie enigszins door de oprichting van het Queen's college en het Ladies' College voor meisjes. Dorothea Beale

kwam aan het hoofd van het Ladies' College te staan en Frances Buss richtte haar eigen meisjesschool op. Beide vrouwen voerden een onafgebroken strijd om het onderwijsprogramma voor meisjes uit te breiden en naar een hoger niveau te tillen.

> onderwijs/ Buss Frances Mary/ Beale Dorothea/ leidinggevende beroepen/ Verenigd Koninkrijk/ 19e eeuw/ 20e eeuw/ biografie T/1283

Murray Olivia J.
Queer inclusion in teacher education: bridging theory, research and practice
New York: Routledge, 2015. – 235 p.
ISBN 978-0-415-71186-9

Hoe kunnen we scholen omvormen tot een plek waar ieder kind een optimale en veilige leeromgeving heeft? We denken hierbij vooral aan holebi-jongeren die het soms moeilijk hebben om op school voor hun identiteit uit te komen. De scholen moeten een omslag maken naar een meer holebi-inclusieve schoolcultuur. Waar beter te beginnen dan bij de lerarenopleiding. In dit boek wordt beschreven hoe je die holebi-insteek in het onderwijsprogramma en het lesgeven kan incorporeren. Het boek is een mix geworden van theoretische inzichten en praktische tips, aangevuld met ervaringen uit de klas.

> leraren/ holebi/ onderwijs/ basisonderwijs/ secundair onderwijs/ onderwijsprogramma's/ queer theory/ Verenigde Staten/ ervaringen DIII3f/0049

Tijdschriftartikels

“Knowledge is now no more a fountain sealed”: secondary education for girls in colonial New Zealand/ Hallum Kirby-Jane

Women’s Writing, vol. 21, issue 2, may 2014, p. 245-258
meisjes/ secundair onderwijs/ kolonialisme/ Dalrymple Learmonth White/ Nieuwzeeland/ 19e eeuw

Studenten niet tegen homo’s, maar...Bedeekte homofobie nog wijd verspreid

De Standaard, 19 augustus 2014
studenten/homofobie/België

‘They are not serious like the boys’: gender norms and contradictions for girls in rural Kenya/ Milligan Lizzi

Gender and Education, vol. 26, nr. 5, august 2014, p. 465-476
secundair onderwijs/ meisjes/ platteland/ gender/ gelijke kansen/ leraren/ onderzoek/ Kenia

Both here and elsewhere: rural girls’ contradictory visions of the future/ Cairns Kate

Gender and Education, vol. 26, nr. 5, august 2014, p. 477-489
meisjes/ onderwijs/ platteland/ attitudes/ onderzoek/ Canada

Race, rurality and representation: black and minority ethnic mothers’ experiences of their children’s education in rural primary schools in England, UK/ Bhopal Kalwant

Gender and Education, vol. 26, nr. 5, august 2014, p. 490-504
moeders/ allochtonen/ attitudes/ onderwijs/ ervaringen/ platteland/ onderzoek/ discriminatie/ Verenigd Koninkrijk

Educational outcomes across the generational and gender divide: the rural family habitus of Pakistani families living in poverty/ Arnot Naveed Arif, Madeleine

Gender and Education, vol. 26, nr. 5, august 2014, p. 505-523
onderwijs/ platteland/ armoede/ empowerment/ gezinssociologie/ patriarchaat/ gender/ Pakistan

Betsey Holsbery’s school: place, gender, and memory/ Weiler Kathleen

Gender and Education, vol. 26, nr. 5, august 2014, p. 524-538
onderwijs/ leraren/ platteland/ biografische gegevens/ Verenigde Staten/ historisch/ 19e eeuw

‘You must be thinking what a lesbian man teacher is doing in a nice place like Dipane Letsie School?’: enacting, negotiating and reproducing dominant understandings of gender in a rural school in the Free State, South Africa/ Francis Dennis

Gender and Education, vol. 26, nr. 5, august 2014, p. 539-552
leraren/ transgender/ mannelijkheid/ seksualiteit/ platteland/ identiteit/ Zuid-Afrika

Re-imagining the (un)familiar: feminist pedagogy in rural spaces/ Wagner Anne

Gender and Education, vol. 26, nr. 5, august 2014, p. 553-567
pedagogie/ feminisme/ universiteiten/ platteland/ theorieën/ onderwijskunde/ Canada

From the frozen wilderness to the moody sea: rural space, girlhood and popular pedagogy/ Gottschall Kristina

Gender and Education, vol. 26, nr. 5, august 2014, p. 568-583
meisjes/ pedagogie/ films/ identiteit/ platteland/ meisjescultuur/ leerprocessen/ vrouwelijkheid/ Australië

Building a future without gender violence: rural teachers and youth in rural KwaZulu-Natal, South Africa, leading community dialogue/ de Lange Naydene, Mitchell Claudia

Gender and Education, vol. 26, nr. 5, august 2014, p. 584-599
seksueel geweld/ beeldvorming/ studenten/ leraren/ preventie/ platteland/ media/ ervaringen/ Zuid-Afrika

Crebits steunt homoleraar

De Standaard, 20 augustus 2014
onderwijs/holebi/leraren/België

Even gek of normaal als andere meesters. Geaardheid heeft niets met neutraliteit te maken.

De Standaard, 20 augustus 2014
onderwijs/holebi/leraren/België

Video game culture, contentious masculinities, and reproducing racialized social class divisions in middle school/Sims Christo

Signs, vol. 39, nr. 4, summer 2014, p. 848-856
secundair onderwijs/ mannelijkheid/ gender/ sociale klasse/ games/ Verenigde Staten

‘Meisjes afschermen? Maak ze liever weerbaar’ Werkgeverkoepel Agoria pleit voor aparte M/V-klassen op technische school.

De Morgen, 5 september 2014
meisjes/ techniek/ gescheiden onderwijs/ studiekeuze/ België

Uit de kast op school

Klasse, nr. 248, oktober 2014, p.40
holebi/ leraren/ coming out/ onderwijs/ België

Verbod op hoofddoek mag alleen bij problemen

De Standaard, 16 oktober 2014
hoofddoeken/ onderwijs/ rechtspraak/ België